

Vladár Gábor lelkipásztor igehirdetése
Sopron, 2021. április 3., Nagyszombat

Néznék majd arra, akit átszúrtak

Előfohász:

„A mi segítségünk az Úr nevében van, aki Atya, Fiú, Szentlélek, teljes Szentháromság, egy, örök és igaz Isten. Ámen.”

Fennálló ének:

Nagyszombati ünnepi istentiszteletünk kezdetén énekeljük a 342. dicséretünk 1. versét. Az 1. vers így kezdődik: „Jézus, világ megváltója”

Derekas ének:

Folytassuk Istent dicsérő éneklésünket, és énekeljük a 342. dicséret 2. és 9. versét. A 2. vers így kezdődik: „Szent kereszteden kereslek, szomorú szívvel szemlélek”

Apostoli köszöntés:

Kegyelem néktek és békesség, Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól, a Szentlélek áldott közösségében. Ámen.

Lekció:

Hallgassuk együtt Istennek a mai napra rendelt igéjét János evangéliumának 19. fejezetéből a 31. versztől a 42. verssel bezárólag. A Szentigéket illő figyelemmel, áhítattal hallgassuk:

Mivel péntek volt, a zsidók nem akarták, hogy a holttestek szombaton a kereszten maradjanak; az a szombat ugyanis nagy ünnepnap volt. Arra kérték tehát Pilátust, hogy törjék el a lábszárcsontjukat, és vegyék le őket. Ezért odamentek a katonák, és eltörték az egyik, majd a másik vele együtt megfeszített ember lábszárcsontját. Amikor pedig Jézushoz értek, mivel látták, hogy már halott, az ő lábszárcsontját nem törték el, hanem az egyik katona lándzsával átszúrta az oldalát, amelyből azonnal vér és víz jött ki. Aki pedig látta ezt, az tesz róla bizonyosságot, és az ő bizonyágtétele igaz, és ő tudja, hogy igazat mond, hogy ti is higgyetek. Ezek pedig azért történtek, hogy beteljesedjék az Írás: „Csontja ne töressék meg.” Viszont az Írásnak egy másik helye így szól: „Néznék majd arra, akit átszúrtak.” Ezután az arimátiai József, aki Jézus tanítványa volt – de csak titokban, mert félt a zsidóktól –, megkérte Pilátust, hogy levehesse Jézus holttestét. Pilátus megengedte neki. Elment tehát, és levette Jézus holttestét. Eljött Nikodémus is, aki először éjszaka ment Jézushoz, és mirhából és aloéból készült olajat hozott, mintegy száz fontnyit. Fogták tehát Jézus holttestét, és leplekbe takarták az illatszerekkel együtt, ahogyan a zsidóknál szokás temetni. Azon a helyen, ahol Jézust megfeszítették, volt egy kert, és a kertben egy új sír, amelybe még senkit sem helyeztek. Mivel közel volt a sír, a zsidók ünnepi előkészülete miatt ott helyezték el Jézust.

Imádság:

Isten tegye áldottá igéjének hallgatását és befogadását. Csendesedjünk el, és válaszoljunk imádsággal Isten megszólító üzenetére:

Mindenható Istenünk! Mennyei Édes Atyánk a Jézus Krisztus által! Áldunk és magasztalunk azért, hogy közelségedbe kerülve egyre többet és többet kapunk Tőled. Többet annál, mint amit magunktól akár csak elgondolni vagy kérni mernénk. Köszönjük ajándékaidat és hívásodat is. Lélekben járulunk most Hozzád, hiszen a külső utak lezárattak előttünk, hogy egyre inkább megnyíljanak azok a belső utak, amelyeken egyedül Te tudsz közeledni hozzánk. Egyszülött Fiaid ott fekszik most a sírban, mi pedig elcsendesült lélekkel, bűnbánó szívvel kívánjuk hallani a nekünk szóló evangéliumot. Hirdesd Igédet, ölelj minket magadhoz Szentlelked erejével. Átérezzük e mai nap jelentőségét és ezzel együtt saját múlandó életünket is. Krisztus Urunk sírja mellett lélekben megállva látjuk meg igazán, hogy nekünk is meg kell halnunk, hogy feltámadhassunk egy új, szebb életre, a Veled való áldott közösségre. Nálad keressük a megoldást, a szabadulást, az örök életet. Ebben segíts minket, ezt kérjük Fiaid nevében. Ámen.

Igehirdetés előtti ének:

Isten Igéjének hallgatására készülve énekeljük a 62. zsoltár 1. versét, amely így kezdődik: „Az én lelkem szép csendesen nyugszik csak az Úr Istenben”

Textus:

A Szentírásnak az az Igéje, amelynek üzenetére figyelni kívánunk, írva található felolvasott Igénkben, János evangélium 19. fejezetének 37. versében:

„Néznek majd arra, akit átszúrtak.”

Szeretett Testvéreim!

Mennyei Atyánk Nagyszombat áldott csendjében vívta meg végső tusáját az élet legnagyobb ellenségeivel: a bűnnel és a halállal. Ezt a Jézus emberi testében végbement üdvözítő tettet a természet erőinek megrendítő bizonyágtétele vezeti be. Az evangéliumok leírása szerint a koradélutáni fényt éjszakai sötétség váltja fel, megrendül a föld, a halottak megelevenednek, a templom kárpitja kettéhasad. Szinte beleremeg a természet abba a szörnyűségbe, ami az Isten Fiával történik ott, azokban a percekben. Ugyanakkor ez az elsötétült természet és megrendült föld tesz bizonyágot arról, hogy minden látszat ellenére maga Isten munkálkodik ebben az eseményben. Nagyszombat áldott csendjében értjük meg, milyen igaz prófécia volt Urunk szava a jeruzsálemi bevonulásakor: „Ha ezek (ti. a tanítványok) elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani” (Lk 19,40). Jézus immár halott, a drága ígéret hirdető ajkak becsukódtak, de megszólal a megváltásra sóvárgó teremtettség elemeinek fenségesen félelmetes prédikációja. Hirdeti, hogy Jézusban ott a Golgotán maga Isten szenved, így készítve el számunkra a megváltást, az örök életet.

1. Szeretett Testvéreim! Figyelemre méltó, hogy János evangélista Urunk halálával kapcsolatban az elemeknek erről a megrendítő bizonyágtételéről nem ír. Ő elsősorban arra mutat rá, hogy e megváltó halálban a mennyei Atya örökkévaló terve valósul meg. Az érdekli, hogy miként teljeseznek be az Isten Messiására vonatkozó ószövetségi ígéretetek. Megemlíti, hogy Jézus lábszárcsontját a katonák nem törték el. Ez összhangban van azzal a zsidó szertartási rendelkezéssel, miszerint nem szabad eltörni a páskabarány csontját (2Móz 12,46). Íme, számunkra Krisztus az Isten által rendelt, igazi páskabarány – hirdeti az evangélista. De

ószövetségi prófécia beteljesedését látja abban is, hogy az egyik katona – az akkori ellenőrzési „protokollnak” megfelelően – lándzsájával átdöfte Urunk oldalát. E katonának a lándzsadöfés nyomán kiömlő víz és vér volt a bizonyíték arra, hogy Jézus valóban meghalt. Az evangélista viszont mélyebb értelmet lát itt is. Zakariás próféta igéjét említi arról a titokzatos isteni személyről, aki Úr és Király, akinek kezében kész a kegyelem. Róla szólnak a rejtelmes szavak: „néznek majd arra, akit átszúrtak” (Zak 12,10). Így állítja János a hívő lélek számára tágabb összefüggésbe Urunk halálát. Azt hirdeti örök időkre: Nézzünk fel Őrá, mert a Jézus testén ütött seb – lelki seb. És csak e látható seben át szemlélhetjük hitben a mennyei Atya szeretetén ütött, a gyarló emberi szem számára egyébként láthatatlan sebet. Úgy, ahogyan a hitetlenkedő Tamásnak mondja majd a feltámadt Úr: „Nézd meg a kezeimet, nyújtsd ide a kezedet, és tedd az oldalamba, és ne légy hitetlen, hanem hívő” (20,27). Így látja meg a tanítvány – éppen e sebeken át – Isten szeretetének hitvallásra készítő csodáját, amikor felkiált: „Én Uram és én Istenem!” (20,28). Igen, „jól csak a szívvel lát az ember” – ahogyan Saint-Exupéry Kishercege mondja. Igen, vannak olyan pillanatok, mélységek, homályok és borulatok az életünkben, ahol és amikor már csak a szeretet képes látni. Szépen mondja ezt az egyik egyházatyja: „mert a szeretet –: szem, és szeretni azt jelenti: látni” (Szentviktori Richárd: *amor oculus est et amare videre est*). Ma, Nagyszombat áldott csendjében arra nézünk, azt szemléljük, akit a mi bűneinkért szúrtak át, és szegeztek föl a keresztre.

Énekeljük hát bátran: „Légy pajzsom és reményem, ha kétség látogat, / Véssem szívembe mélyen kereszthalálotat. Rád nézlek, Rád szünetlen, s ha majd szívem megáll, / Öleljen át a lelkem – Így halni: jó halál” (RÉ 341:7).

2. Amint a tülekedő lármának vége lett, és a Golgota környéke egészen elcsendesedett, az események a zsidók szombatjának küszöbéhez értek. A törvény szerint akasztott ember holtteste nem maradhat éjjelre a fán (5Móz 21,22k). Az ilyeneket gyorsan elföldelték, megtagadva tőlük a kegyes izráelitának kijáró végtisztességet. Az eseményekbe azonban most is beleszól a halott Fiú fölött virrasztó mennyei Atya, és így az Isten Messiása királyi temetésben részesül. Így történhetik meg, hogy amikor halála után még a leghűségesebbek is elhagyják Urunkat, amikor még a szent asszonyok is tanácstalanok, olyan valaki vállalkozik a végtisztességet megadására, aki addig csak csendes szimpatizáns volt. Arimátiai József akkor tűnik fel, amikor már – emberileg szólva – mindennek vége. Magatartása alapján akár az abszurd etika élő példája is lehetne, a görög drámai hősnő, Antigoné, méltó férfi párja. A zsidó Nagytanács tagja, tekintélyes férfiú, aki várta az Isten országát (vö. Lk 23,51). Jézus tanítványa volt, de – mint hallottuk –: a zsidóktól való félelem miatt nyíltan nem vállalta fel a tanítványi létet. Váradalma most szertefoszlott. Hasonlóan a zsidó Nagytanács tagja volt segítőtársa, Nikodémus is, aki a Jézus holttestének bebalzsamozásához szükséges drága olajat hozta. Egyikük sem született hős hitvallónak. Nikodémus is csak titkon merete vállalni a Jézussal való közösséget, nyíltan nem mert kiállni mellette. Talán túl nagy volt a közvélemény nyomása. Tapasztalatból tudjuk, megfélemlítettségünkben sok olyat is teszünk, amibe egyébként nem egyezik bele a szív. De a mostani tettükre is mondhatnánk: elkéstemek a drága temetéssel! Bármilyen gazdag tékozlás sem teheti jóvá az elmulasztott lehetőségeket. Most már mindegy! Elégedjete meg Mesteretek holttestével!

Mégis azt gondolom, Testvérek, hogy éppen ezen a ponton érdemes figyelni arimátiai Józsefre és Nikodémusra. Akkor lesznek bátor hitvalókká, amikor ez a világ már „leírta” Jézust, mondván: csak egy holttest, egy szép történet, semmi több. De ők éppen ekkor és éppen így vállalják Jézust halálával, teljes ember-voltával, úgynevezett „csődjével” együtt. A kompromisszumok ideje lejárt. Elkérik annak a holttestét, akinek az életét nem tudták megmenteni. A legnagyobb parancsnak engednek: a kegyelet parancsának. Tényként fogadják el hát, hogy akiben hittek, azt most nekik kell eltemetniük. Engedelmességük azonban mégis túlmutat önmagán. Vállalják ugyanis a Jézusban való hitnek azt a kockázatát, hogy Mesterük vállalta a teljes emberi sorsot, az emberérettel való sorsközösséget egészen a halálig. Addig, hogy „szenvedett Poncius Pilátus alatt, megfeszítették, meghalt és eltemették”. Micsoda próbája ez a keresztyén hitnek: Jézus kővel lefedett sírja mellett hinni, hogy Istennek nem ez az utolsó szava. Tettükben mintegy beteljesedik a zsoltáros próféciája: Isten „nem engedi, hogy Szentje elmúlást lásson” (Zsolt 16,10; ApCsel 2,27).

Szeretett Testvéreim! Arimátiai József és Nikodémus személye üzenet nekünk. Bennük láthatjuk, mire képesíthet minket Isten Szentlelke, ha engedjük, hogy munkálkodjék életünkben. Isten engedelmes eszközei ők, ezért lehetséges, hogy Jézus életében nem az erőszaké, a halálé, a gyűlölködésé az utolsó szó, hanem a hűségé, az áldozaté, a szolgáló szereteté. Tudjuk, hogy arimátiai József az Isten Országát várta. Tehát volt célja az életének, és ezért tehetett nyugodt szívvel a végső cél előtti dolgokat. Engedelmeskedett a ma parancsának, mert az Isten holnapjában élt. Elkészítette családi sírját, mert gondolt a halálra. Ebbe fogadta be mintegy családtagként, testvéreként azt, aki testvérünként érkezett e világra, de akit életében nem mert házába befogadni. Ezért vallhatjuk szeretteink sírja mellett megállva, hogy a mi életünkben sem a halálé a végső szó. Velünk van az a Krisztus, aki életünket, sorsunkat magára vette – a bölcsőtől a sírig. Íme, a halott Jézus szavai beteljesednek: „Én pedig, ha felemeltetem a földről, magamhoz vonzok mindeneket” (12,30). Vagy ahogyan a költő fogalmaz: „Krisztus támad és eszmél, /Odúkat és kriptákat pattant. /Van-e gyönyörűbb ennél?” (Ady E.: A szép húsvét).

3. Végül: Szeretett Testvéreim! Az üdvözítés nagyszombati eseményében válik előttünk nyilvánvalóvá, hogy a mi Istenünk nem „pihent” (5Móz 5,14) azon a szombatnapon, amikor Isten választott népének a mózesi törvény szerint „pihennie” kellett, mintegy emlékezve az első teremtés művére (2Móz 20,11). Istenünk ezt a napot használta fel arra, hogy elvégezze Jézus meghalt emberi testében a „második teremtés”, az újjáteremtés művét. Mindezt eltakarta az emberi szemek elől, és nem csupán a sír szájára hengerített kővel. Az újszövetségi szentírók is csak utalni tudnak e hittitokra. Péter apostol bizonyágtétele szerint Urunk a poklok mélységébe, vagyis a bűn uralmának kellős közepébe, szállt alá az újjáteremtés óráiban (1Pt 3,18-19). Ezért kérdezheti Pál apostol is: „Halál (a Károli-fordítás szerint: „pokol”), hol a te diadalod?” (1Kor 15,55). Így lesz számunkra a nagyszombati üdvözítő eseményről szóló hitvallás is kedves evangéliummá, a kegyelem jelévé, amikor megvalljuk: „alászállt a poklokra”. Lám, Urunk megmondta: „A szombat lett az emberért, nem az ember a szombatért, tehát az Emberfia ura a szombatnak is” (Mk 2,27k). Újjáteremtő Istenünk csak másnap, a hét „első napján” nyugodott meg a második teremtés munkája fölött, akkor, amikor a feltámadt Fiában diadalmasan előhozta számunkra az új életet, az új teremtést, amelynek Jézus maga a zsengeje. Elhalt immár a földbe hullott gabonamag, hogy átadja helyét az új kalásznak. Ezért

lett számunkra a vasárnap az Úr napjává, a nyugalom napjává, a húsvét pedig az öröm ünnepévé.

Nagyszombat a húsvét előszobája. Emlékeztet arra, hogy nem csak azon múlik a magunk sorsa és e világ jövője, hogy mi személy szerint mit teszünk, vagy éppen mit mulasztottunk el. Hanem elsősorban azon, hogy a mi Istenünk szeretete és hatalma mit végez el bennünk, közöttünk és ebben a világban. Emlékeztet arra, hogy: Uram, egyedül Tied az élet, a hatalom és a dicsőség.

Engedjük hát, hogy személyesen is megszólítson minket Nagyszombat evangéliuma. Az evangélium ma így szól: legyen bennünk, körülöttünk vagy fölöttünk bármilyen „nagyszombati” sötétség, Isten ma sem hagyja magára egyetlen gyermekét, Krisztus egyetlen tanítványát sem. Nem vagyunk árvák. Nem az határozza meg létünk teljességét, örök életünket, hogy mit értünk el, vagy rontottunk el eddigi életünk során. Alapvető kérdésünk, hogy kell-e nekünk az, amit Isten nagyszombat áldott csendjében készített az övéinek. Nézzünk fel arra, akit átszegeztek! Nézz arra, aki nagyszombat áldott csendjével készít fel mindnyájunkat amaz örök szombatra, amelyről így énekelt a középkori keresztyén himnuszköltő: „Mert ott a szombatot új szombat váltja fel, / szombatulók örök ünnepe nem fogy el, / s nem érik végüket az ujjongó dalok, / amiket harsogunk mink és az angyalok” (Babits M.: Amor Sanctus,116).
Úgy legyen! Ámen.

Imádkozzunk:

Örökkévaló Istenünk! Mennyei Atyánk a Jézus Krisztus által! Valljuk, hogy örvendező lélekkel kellene hallgatnunk a nagyszombati evangéliumot, de megvalljuk azt is, nehezünkre esik ezt megtenni. Olyanok vagyunk, mint amilyen arimátiai József és Nikodémus lehetett azon a szombatba hajló estén. Nekünk is a halottaink, elmulasztott lehetőségeink jutnak először az eszünkbe, és legszívesebben csak sírnánk. Nyomaszt az önvád, mindenféle bűntehér, a sok meghiúsult álom, és úgy gondoljuk, minden okunk megvan arra, hogy szomorúak legyünk. Köszönjük, hogy Te mégis azt hirdeted: nekünk, Krisztus egybeölelt népének tagjaként minden okunk megvan arra is, hogy Nagyszombaton örüljünk a megváltás csodájának. Hadd lehessünk hát Arimátiai Józsefként és Nikodémusként mi is bizonyosak abban, hogy hűtlenkedéseink ellenére – mégis Egyszülött Fiad tanítványai vagyunk, és minket bizonyágtételre hívtál. Hadd merjünk nyíltan bizonyágot tenni melletted: családjunkban, gyülekezeti közösségeinkben, és bárhol, ahová csak állítottál minket. Add meg, hogy gyászunkban, magányunkban, fájdalmaink közepette is megtaláljuk Benned a tiszta öröm kiapadhatatlan forrását. Te értünk adtad Szent Fiadat, és általa kiszabadítottál minket bűneink, görcseink és félelmeink rabságából. Áldunk ezért Istenünk!

Imádkozunk minden emberért. A gyász terhét hordozókért, a betegekért, a magányos lelkekért, a félelmek között élőkért. Köszönjük, hogy ezekben a vészterhes időkben oly sokan vállalnak szolgálatot az életért, az egészség megőrzéséért. Add meg számukra azt a hitet, hogy munkájuk nem hiábavaló az Úrban.

Légy, Atyánk, magyar népünkkel! Ajándékozz meg minket reménységgel, a Te békességeddel, a feltámadás örömeivel. Add, hogy merjünk hinni szavadnak, amellyel örök életet ígérsz nekünk. Ezt kérjük a világ népeinek is, hogy így találjon rá minden nép a Te békességedre, a Benned való öröm jó ízére. Áldd meg Anyaszentegyházadat,

hiszen oly sokan várják a rólad szóló evangélium hűséges hirdetését. Krisztusért, értünk meghalt és feltámadt Fiadért kérünk, hallgasd meg könyörgésünket. Ámen.

MIATYÁNK

ADAKOZÁS

ÁLDÁS

Hirdetések

Hirdetem istentiszteleteinket. Húsvét 1. és 2. napján is délelőtt 10 órától lehet majd a honlapunkra feltett istentiszteleteinket meghallgatni, illetve az igehirdetéseket elolvasni. Áldott húsvéti ünnepeket kívánunk minden kedves Testvérünknek! Az Úr legyen gyülekezetünk őriző Pásztora!

Záróének

Zárásképpen énekeljük a 425. dicséret mind a négy versét. Az 1. vers így kezdődik: „Ó, Ábrahám Ura, hadd áldjuk szent neved”

HIMNUSZ